

Izbor i usklađivanje rada strojeva prilikom iskopa tunela i izgradnje ceste

---

Bratović, Šime

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:

University of Split, Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy / Sveučilište u Splitu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:123:865179>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-14**

Repository / Repozitorij:

[FCEAG Repository - Repository of the Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy, University of Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I
GEODEZIJE

ZAVRŠNI RAD

Šime Bratović

Split, 2016.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I
GEODEZIJE

Šime Bratović

**Izbor i usklađivanje rada strojeva
prilikom iskopa tunela i izgradnje ceste**

Završni rad

Split, 2016.

Iskop tunela i izgradnja ceste

Sažetak:

U ovom završnom radu prikazuje se rješenje problema usklađivanja rada strojeva prilikom iskopa tunela i izgradnje ceste duge 10km. Cilj je postizanje rješenja koje će biti što kvalitetnije i ekonomski prihvatljivije.

Ključne riječi:

Građevinski strojevi, usklađivanje rada strojeva, cesta, tunel

Tunnel excavation and road construction

Abstract:

In this final work is the resolve problem of synchronisation of the machinery during the tunnel excavation and construction road 10km long. The aim is to achieve a solution that will be best possible and economically acceptable.

Keywords:

Construction machinery, machinery harmonisation, road , tunnel

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	AKTIVNOSTI	2
2.1	Iskop tunela.....	2
2.2	Iskop zasjeka.....	2
2.3	Izrada nasipa	2
2.4	Izrada posteljice	2
2.5	Asfaltiranje	2
3.	STROJEVI	3
4.	IZBOR I ANALIZA STROJEVA.....	5
4.1	Jaružalo Cat 330 D L	5
4.2	Kamion kiper Mercedes Benz actros 4141	5
4.3	TBM stroj „krtica“	6
4.4	Utovarivač Cat 907H	6
4.5	Buldozer Cat D3K2	7
4.6	Čeljusna drobilica	8
4.7	Grejder Cat 140 K.....	8
4.8	Valjak Cat CS-563C	9
4.9	Finišer na gusjenicama Vogeles BF 700 C-2	10
5.	USKLAĐIVANJE RADA STROJEVA	11
5.1	AKTIVNOST: ISKOP TUNELA.....	11
5.1.1	TBM stroj „krtica“	11
5.1.2	Utovarivač	11
5.1.3	Kamion kiper.....	12
5.2	AKTIVNOST: ISKOP ZASJEKA	12
5.2.1	Jaružalo s dubinskom lopatom	12
5.2.2	Kamion kiper.....	13
5.3	AKTIVNOST: IZRADA NASIPA.....	13
5.3.1	Buldozer	14
5.3.2	Utovarivač	14
5.3.3	Kamion kiper.....	14
5.4	AKTIVNOST: IZRADA POSTELJICE	14
5.4.1	Čeljusna drobilica.....	15
5.4.2	Utovarivač	15

5.4.3	Kamion kiper.....	15
5.4.4	Grejder.....	15
5.4.5	Valjak	16
5.5	AKTIVNOST: ASFALTIRANJE	16
5.5.1	Finišer na gusjenicama	16
5.5.2	Kamion kiper.....	17
5.5.3	Valjak	17
6.	ZAKLJUČAK.....	18
7.	LITERATURA	19

1. UVOD

U radu će se prikazati hipotetski slučaj odabira i usklađivanja rada strojeva na projektnom zadatku iskopa tunela i izgradnje ceste.

Tvrtka posjeduje sve odabrane strojeve te nije potrebno unajmljivanje istih.

U radu je prikazan detaljan izračun usklađivanja rada odabranih strojeva prikazanih slikama i potrebnim karakteristikama.

2. AKTIVNOSTI

U ovom završnom radu prikazati će se usklađivanje strojeva za iskop tunela i izradu ceste. U tom smislu ovdje će se promatrati slijed aktivnosti. U tablici 1. razrađene su aktivnosti.

- 2.1 Iskop tunela
- 2.2 Iskop zasjeka
- 2.3 Izrada nasipa
- 2.4 Izrada posteljice
- 2.5 Asfaltiranje

Tablica 1. Prikaz aktivnosti

AKTIVNOSTI	PODAKTIVNOSTI
Iskop tunela	Iskop materijala iz tunela
	Odvajanje kvalitetnog materijala za izradu posteljice
	Utovar i odvoz viška materijala na deponij
Iskop zasjeka	Iskop materijala za izradu nasipa
	Odvoz materijala za izradu nasipa
Izrada nasipa	Utovar i dovoz materijala za izradu nasipa
	Izrada nasipa
Izrada posteljice	Drobljenje kamena
	Utovar i dovoz materijala za izradu posteljice
	Razastiranje materijala za izradu posteljice
	Zbijanje materijala za izradu posteljice
Asfaltiranje	Dovoz asfalta
	Izrada ceste

3. STROJEVI

Za izvršenje aktivnosti odnosno podaktivnosti koje su navedeni u tablici 1. potrebni su strojevi koji su navedeni u tablici 2.

Jaružalo

Kamion kiper

TBM stroj „krtica“

Utovarivači

Buldozer

Čeljusna drobilica

Grejderi

Valjci

Finišer na gusjenicama

Tablica 2. Prikaz aktivnosti i odgovarajućih strojeva

AKTIVNOSTI	PODAKTIVNOSTI	VRSTA STROJEVA
Iskop tunela	Iskop materijala iz tunela	TBM stroj „krtica“
	Odvajanje kvalitetnog materijala za izradu posteljice	Utovarivač
	Utovar i odvoz viška materijala na deponij	Utovarivač, Kamion kiper
Iskop zasjeka	Iskop materijala za izradu nasipa	Jaružalo
	Odvoz materijala za izradu nasipa	Kamion kiper
Izrada nasipa	Utovar i dovoz materijala za izradu nasipa	Utovarivač, Kamion kiper
	Izrada nasipa	Buldozer
Izrada posteljice	Drobljenje kamena	Čeljusna drobilica
	Utovar i dovoz materijala za izradu posteljice	Utovarivač, kamion kiper
	Razastiranje materijala za izradu posteljice	Grejderi
	Zbijanje materijala za izradu posteljice	Valjci
Asfaltiranje	Dovoz asfalta	Kamion
	Izrada ceste	Finišer na gusjenicama

4. IZBOR I ANALIZA STROJEVA

U nastavku su prikazani potrebni stojevi sa slikama i potrebnim karakteristikama.

4.1 Jaružalo Cat 330 D L

- Volumen lopate: $2,6 \text{ m}^3$
- Snaga: 201,3 kW
- Radna Težina: 36 151 kg
- Maksimalna dubina kopanja: 7485 mm
- Maksimalni doseg na razini tla: 11714 mm

Slika 1. Jaružalo s dubinskom lopatom [2]

4.2 Kamion kiper Mercedes Benz actros 4141

- Volumen koša 16 m^3
- Najveća dopuštena masa 40000 kg
- 4 osovine
- Snaga 300 KW

Slika 2. Kamion kiper [3]

4.3 TBM stroj „krtica“

Slika 3. TBM stroj „krtica“ [4]

- Maksimalni promjer bušenja: 10,82 m
- Iskop materijala po danu: 24 m/dan

4.4 Utovarivač Cat 907H

- Zapremnina lopate 2,5 m³
- Spremnik za gorivo 51,5 gal
- Snaga 110 KW
- 3600 sati rada $K_d = 0,90$

- Radna težina 13073 kg

Slika 4. Utovarivač [5]

4.5 Buldozer Cat D3K2

- Dimenzije noža: 3.38x0.85 m
- Volumen lopate: 2,3 m³
- Snaga: 92 kW
- Maksimalna brzina: 12 km/h
- 3000 sati rada, $K_d = 1,0$

Slika 5. Buldozer [6]

4.6 Čeljusna drobilica

- Broj okretaja = $150 \text{ o/min} = 9000 \text{ o/h}$
- Ulaz $1000 \times 650 \text{ mm}$
- Širina čeljusti 650 mm
- Minimalni otvor čeljusti = 350 mm 0 mm
- Max otvor čeljusti = 1000 mm
- Kut naklona između čeljusti = 38°
- 3000 sati rada $K_d = 0,91$

Slika 6. Čeljusna drobilica [7]

4.7 Grejder Cat 140 K

- Težina: $14\,768 \text{ kg}$
- Snaga: 127 kW
- Maksimalna brzina: 46 km/h
- Dimenzije noža: $663 \text{ mm} \times 512 \text{ mm}$
- Maksimalno okretanje noža: 90°
- Maksimalno upadanje noža u materijal: 462 mm

- Širina noža: 3,7 m

Slika 7. Grejder [8]

4.8 Valjak Cat CS-563C

- Snaga: 112 KW
- Ukupna dužina 5760 mm
- Visina do vrha kabine 3070 mm
- Međuosovinski razmak 2900 mm
- Maksimalna brzina: 11,4 km/h
- Širina valjka: 2,74 m
- Težina: 11215 kg

Slika 8. Valjak na kotačima s gumama [9]

4.9 Finišer na gusjenicama Vogeles BF 700 C-2

- Nazivna snaga pri 1800 o / min bruto 235 KS
- Maksimalna širina asfaltiranja 8,6 m
- Najveća brzina asfaltiranja 20,12 m/min
- Maksimalno popločavanje debljine 0,30 m

Slika 9. Finišer na gusjenicama [10]

5. USKLAĐIVANJE RADA STROJEVA

5.1 AKTIVNOST: ISKOP TUNELA

Usklađivanje rada TBM stroja „krtica“, utovarivača i kamion kipera.

Potrebni podaci:

Zapremina lopate = $2,5 \text{ m}^3$

K_r – koeficijent rastresitosti tla (za A kategoriju odabrano 1,5)

K_v – koeficijent iskorištenosti radnog vremena (za 1 sat čistog rada po satu odabrano 0,90)

K_d - koeficijent zastarjelosti (1,0)

T_i - vrijeme potrebno za iskop (40 s)

T_{pov} - vrijeme potrebno za povratak (15 s)

T_o - gubitak vremena zbog promjene smjera (5 s)

d – udaljenost na koju se odvozi materijal (5000 m)

q – zapremnina lopate utovarivača ($2,5 \text{ m}^3$)

brzina vožnje punog kamiona 30 km/h, brzina vožnje praznog kamiona 45 km/h

5.1.1 TBM stroj „krtica“

- Teorijski učinak: 30 m/dan

- Planski učinak: $30 \cdot 0,8 = 24 \text{ m/dan}$

- Količina koja se iskopa po danu: $24 \cdot 3,5^2 \cdot \Pi = 923,6 \text{ m}^3/\text{dan}$

5.1.2 Utovarivač

- Teorijski učinak: $U_t = 3600 \cdot q / T_c = 3600 \cdot 2,5 / 90 = 100 \text{ (m}^3/\text{h)}$

- Planski učinak: $U_p = U_t \cdot K_r \cdot K_v \cdot K_d \text{ (m}^3/\text{h)} = 100 \cdot 1,5 \cdot 0,9 \cdot 1,0 = 135 \text{ (m}^3/\text{h)}$

- Ukupan broj utovarivača: $U_{p \text{ utovarivač}} / U_{p \text{ krtice}} = 135 / 128,73 = 1 \text{ utovarivač}$

5.1.3 Kamion kiper

- $T(\text{utovar}) = q/U_p = 16/135 = 427 \text{ (s)}$
- $T(\text{puna+prazna voznja}) = d/v_{\text{pun}} + d/v_{\text{pra}} = 5/30 + 5/45 = 0,277 \text{ h} = 1000 \text{ (s)}$
- $T(\text{istovar i manevar}) = 300 \text{ (s)}$
- Ciklus: $T_c = T_i + m + T_u + T_v = 1727 \text{ (s)}$
- Planski učinak: $U_p = q/T_c * K = 16/1727 * 1,0 = 33,35 \text{ (m}^3/\text{h)}$
- Izračun broja potrebnih kamiona:
- $N_{\text{potrebnih kamiona}} = \text{ciklus kamiona} / \text{vrijeme utovara} = 1728/427 = 4 \text{ kamiona}$

Zaključak: Potrebno nam je 4 kamiona, 1 utovarivač i 1 TBM stroj „krtica“

5.2 AKTIVNOST: ISKOP ZASJEKA

Usklađivanje rada jaružala s dubinskom lopatom i kamion kiper.

Potrebni podaci:

q – volumen lopate jaružala ($2,6 \text{ m}^3$)

K_r – koeficijent rastresitosti tla (odabrano 0,74)

K_p – koeficijent punjenja lopate (odabrano 0,85)

K_v – koeficijent iskorištenosti radnog vremena (za 52 min čistog rada po satu odabrano 0,90)

K_z – kut zaokreta (odabrano 0,98)

T_i - vrijeme iskopa (30 s)

T_p - vrijeme punjenja (15 s)

T_o - gubitak vremena zbog promjene smjera (5 s)

Proračun:

5.2.1 Jaružalo s dubinskom lopatom

- Ciklus: $T_c = T_i + T_p + T_o = 30 + 15 + 5 = 50 \text{ s}$
- Teorijski učinak: $U_t = 3600 * q / T_c = 3600 * 2,6 / 50 = 187,2 \text{ (m}^3/\text{h)}$

- Planski učinak: $U_p = U_t \cdot K_r \cdot K_v \cdot K_z \cdot K_p \cdot K_d = 187,2 \cdot 0,74 \cdot 0,90 \cdot 0,98 \cdot 0,85 \cdot 1,0 = 103,85$ (m³/h)

5.2.2 Kamion kiper

- T(utovar) = $q/U_p = 16/103,85 = 555$ (s)

- T(puna+prazna voznja) = $d/v_{pun} + d/v_{pra} = 5/30 + 5/45 = 1000$ (s)

- T(istovar i manevar) = 300 (s)

- Ciklus: $T_c = T_i + m + T_u + T_v = 1855$ (s)

- Izračun broja potrebnih kamiona: $N_{\text{potrebnih kamiona}} = \text{ciklus kamiona} / \text{vrijeme utovara} = 1855/555 = 4$ kamiona

Zaključak: Potrebno nam je 4 kamiona i 1 jaružalo.

5.3 AKTIVNOST: IZRADA NASIPA

Usklađivanje rada buldozera, utovarivača i kamion kipera

Potrebni podaci:

q – volumen lopate buldozera (2,3 m³)

K_r – koeficijent rastresitosti tla (za IV. kategoriju odabrano 0,74)

K_v – koeficijent iskorištenosti radnog vremena (za 52 min čistog rada po satu odabrano 0,90)

K_d – koeficijent zastarjelosti (1,0)

T_i – vrijeme potrebno za istovar (40 s)

T_{tr} – vrijeme potrebno za guranje (30 s)

T_{pov} – vrijeme potrebno za povratak (15 s)

T_o – gubitak vremena zbog promjene smjera (5 s)

d – udaljenost sa koje se dovozi materijal (5000 m)

q – zapremnina lopate utovarivača (2,5 m³)

Brzina vožnje punog kamiona 30 km/h, brzina vožnje praznog kamiona 45 km/h.

Proračun:

5.3.1 Buldozer

- Ciklus: $T_c = T_i + T_{tr} + T_{pov} + T_o = 40 + 30 + 15 + 5 = 90 \text{ s}$
- Teorijski učinak: $U_t = 3600 \cdot c / T_c = 3600 \cdot 2,3 / 90 = 92 \text{ (m}^3/\text{h)}$
- Planski učinak: $U_p = U_t \cdot K_r \cdot K_v \cdot K_d = 92 \cdot 0,74 \cdot 0,90 \cdot 1,0 = 61,27 \text{ (m}^3/\text{h)}$

5.3.2 Utovarivač

- Teorijski učinak: $U_t = 3600 \cdot q / T_c = 3600 \cdot 2,5 / 90 = 100 \text{ (m}^3/\text{h)}$
- Planski učinak: $U_p = U_t \cdot K_r \cdot K_v \cdot K_d \text{ (m}^3/\text{h)} = 100 \cdot 0,74 \cdot 0,90 \cdot 1,0 = 59,94 \text{ (m}^3/\text{h)}$

5.3.3 Kamion kiper

- $T(\text{utovar}) = q / U_p = 16 / 61,27 = 940 \text{ (s)}$
- $T(\text{puna} + \text{prazna voznja}) = d / v_{pun} + d / v_{pra} = 5 / 30 + 5 / 45 = 0,277 \text{ h} = 1000 \text{ (s)}$
- $T(\text{istovar i manevar}) = 300 \text{ (s)}$
- Ciklus: $T_c = T_i + m + T_u + T_v = 2240 \text{ (s)}$
- Planski učinak: $U_p = q / T_c \cdot K = 16 / 2240 \cdot 1,0 = 25,71 \text{ (m}^3/\text{h)}$
- Izračun broja potrebnih kamiona: $N_{\text{potrebnih kamiona}} = 60 / 25 = 3 \text{ kamiona}$

Zaključak: Potrebno nam je: **1 utovarivač, 1 buldozer, 3 kamiona**. Odabran je jedan utovarivač jer stvarni učinak buldozera približno odgovara učinku utovarivača.

5.4 AKTIVNOST: IZRADA POSTELJICE

Usklađivanje rada čeljusne drobilice, utovarivača, kamiona kiper, grejdera i valjka.

Potrebni podaci:

d– udaljenost sa koje se dovozi materijal (5000 m)

q– zapremnina lopate utovarivača (7 m³)

U_t– teorijski učinak buldozera (92 m³)

T_c– ciklus buldozera (90 s)

Proračun:

5.4.1 Čeljusna drobilica

- $U_p = 0,03 \cdot K_r \cdot K_v \cdot K_d \cdot n \cdot b \cdot s \cdot (d+e) \cdot \rho / \tan \alpha \text{ (t/h)}$

- $n = \text{broj obrtaja} = 150 \text{ o/min} = 9000 \text{ o/h}$

- $b = \text{širina čeljusti} = 650 \text{ mm}$

- $s = \text{hod pokretne čeljusti} = 650 \text{ mm}$

- $d = \text{max otvor čeljusti (e+s)} = 1000 \text{ mm}$

- $e = \text{minimalni otvor čeljusti} = 350 \text{ mm}$

- $\rho = \text{specifična gustoća stijene} = 2600 \text{ kg/m}^3$

- $\alpha = \text{ugao naklona između čeljusti} = 38^\circ$

- $U_p = 0,03 \cdot 0,65 \cdot 0,90 \cdot 0,91 \cdot 9000 \cdot 650 \cdot 650 \cdot (1000+350) \cdot 2600 / 0,78 = 273275 \text{ kg/h} = 273 \text{ t/h} \approx 160 \text{ m}^3/\text{h}$ (Učinak drobilice: 60-300 m^3/h)

- Potrebno je zdrobiti: $10000 \cdot 0,1 \cdot 5 = 5000 \text{ m}^3$ kamenog materijala

- Vrijeme potrebno za drobljenje materijala: $T = 5000/160 = 32 \text{ h}$

5.4.2 Utovarivač

- Teorijski učinak: $U_t = 3600 \cdot q / T_c = 3600 \cdot 2,5 / 90 = 100 \text{ (m}^3/\text{h)}$

- Planski učinak: $U_p = U_t \cdot K_r \cdot K_v \cdot K_d \text{ (m}^3/\text{h)} = 100 \cdot 0,74 \cdot 0,90 \cdot 1,0 = 59,94 \text{ (m}^3/\text{h)}$

5.4.3 Kamion kiper

- (utovar) $= q / U_p = 16 / 59,94 = 961 \text{ (s)}$

- $T(\text{puna+prazna voznja}) = d/v_{\text{pun}} + d/v_{\text{pra}} = 5/30 + 5/45 = 1000 \text{ (s)}$

- $T(\text{istovar i manevar}) = 300 \text{ (s)}$

- Ciklus: $T_c = T_i + m + T_u + T_v = 2261 \text{ (s)}$

- Izračun broja potrebnih kamiona: $N_{\text{potrebnih kamiona}} = 60 / 25 = 3 \text{ kamiona}$

5.4.4 Grejder

- v - brzina kretanja, 3 km/h

- K_v - koeficijent radnog vremena, 0,8
- n- broj prijelaza, $n = 4$
- L- duljina kretanja, 10 km
- Vrijeme trajanja: $T = \frac{n \cdot L \cdot K_v}{v} = \frac{4 \cdot 10 \cdot 0,8}{3} = 11h$
- Planski učinak: $Up = \frac{5000}{11} = 454 \text{ m}^3/h$

5.4.5 Valjak

- v- brzina valjka, $v = 3 \text{ km/h}$
- d- debljina nasutog sloja, $d = 10 \text{ cm}$
- b- širina valjka, $b = 2,74 \text{ m}$
- n- broj prijelaza, $n = 4$
- K_v -koeficijent korištenja radnog vremena 0,8

$$Up = \frac{v \cdot d \cdot b}{n} \cdot K_v = \frac{3000 \cdot 0,1 \cdot 2,74}{4} \cdot 0,8 = 164,4 \text{ m}^3/h$$

$$N_{\text{grejder/valjak}} = Up_{\text{grejder}} / Up_{\text{valjak}} = 454 / 164,4 = 3 \text{ valjka}$$

Zaključak: Potrebne su nam 1 čeljusna drobilica, 1 utovarivač, 3 kamion kipera i 1 grejder, 3 valjka.

5.5 AKTIVNOST: ASFALTIRANJE

Usklađivanje rada finišera na gusjenicama, kamion kipera i valjka:

5.5.1 Finišer na gusjenicama

- Teorijski učinak: $U_t = 20,12 \cdot 60 = 1207 \text{ m/h}$
- Radna širina: 5 m
- Debljina asfalta: 0,05 m
- Planski učinak: $Up = U_t \cdot K_v = 1207 \cdot 0,80 \cdot 5 \cdot 0,05 = 241,4 \text{ m}^3/h$

5.5.2 Kamion kiper

- $T(\text{utovar}) = q/U_p = 16/59,94 = 961 \text{ (s)}$
- $T(\text{puna+prazna vožnja}) = d/v_{\text{pun}} + d/v_{\text{pra}} = 5/30 + 5/45 = 1000 \text{ (s)}$
- $T(\text{istovar i manevar}) = 300 \text{ (s)}$
- Ciklus: $T_c = T_i + m + T_u + T_v = 2261 \text{ (s)} = 37,7 \text{ min}$
- $U_p \text{ kamiona} = 30 \text{ m}^3/\text{h}$

$$N_{\text{potrebnih kamiona}} = \frac{241,4}{25} = 8 \text{ kamiona}$$

5.5.3 Valjak

- v- brzina valjka, $v = 6 \text{ km/h}$
- d- debljina nasutog sloja, $d = 0,05 \text{ m}$
- b- širina valjka, $b = 2,74 \text{ m}$
- n- broj prijelaza, $n = 5$
- K_v - koeficijent korištenja radnog vremena 0,8
- Planski učinak

$$U_p = \frac{v \cdot d \cdot b}{n} \cdot K_v = \frac{6000 \cdot 0,05 \cdot 2,74}{5} \cdot 0,8 = 131,52 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$N_{\text{potrebnih valjaka}} = \frac{241,4}{131,52} = 2 \text{ valjka}$$

Zaključak: Potrebno nam je 8 kamiona, 2 valjka, 1 finiher.

6. ZAKLJUČAK

U radu je prikazano usklađivanje rada strojeva za izradu ceste duljine 10 km uz iskopavanje tunela dužine 500m.

Nakon analize dobiveni su sljedeći rezultati koji su navedeni u nastavku.

Za iskop tunela je potrebno: 1 TBM stroj „krtica“, 1 utovarivač i 4 kamion kiperi. Kvalitetan materijal se odvaja odmah po iskopu tunela te se vozi na drobljenje za izradu posteljice. Višak materijala se odvozi na deponij. Zatim se radi iskop zasjeka za koji je potrebno 1 jaružalo s dubinskom lopatom koji vrši iskop materijala i 4 kamiona kiperi koji odvoze materijal. Jaružalo ukrcava materijal u kamione te se odvozi na deponij za odvajanje kvalitetnog materijala za izradu nasipa. Za izradu nasipa potreban je 1 utovarivač, 1 buldozer, 3 kamiona. Utovarivač odvaja dovezeni materijal za izradu nasipa te buldozerom radimo nasip. Za izradu posteljice je potrebna 1 čeljusna drobilica, 1 utovarivač, 3 kamion kiperi, 1 grejder, 3 valjka. Posteljica se radi od materijala iz tunela koji se drobi čeljusnom drobicom te transportira kamion kiperima. Za asfaltiranje je potrebno 8 kamiona, 2 valjka, 1 finiše na gusjenicama. Asfalt se dovozi kamionima koji se razastire finišeom. Nakon razastiranja zbijanje asfalta se radi valjcima.

Ukupan broj strojeva: TBM stroj „krtica“ x 1 , utovarivač x 3, jaružalo s dubinskom lopatom x 1, kamion kiper x 22, buldozer x 1, čeljusna drobilica x 1, grejder x 1, valjak x 5, finiše na gusjenicama x 1.

7. LITERATURA

- [1] Slunjski E.; *Strojevi u građevinarstvu*, Zagreb 1995.
- [2] <http://www.megacontracting.com/excavators/?&SingleProduct=204>
- [3] http://www.truck1.eu/trucks/tippers/mercedes_benz_actros_4141_8x4-a2028109.html
- [4] <http://www.therobbinscompany.com/en/our-products/tunnel-boring-machines/main-beam/>
- [5] http://www.cat.com/en_US/products/rental/equipment/wheel-loaders/compact-wheel-loaders/18344435.html
- [6] http://www.cat.com/en_US/products/new/equipment/dozers/small-dozers/1000001453.html
- [7] <http://www.mascus.hr/gra%C4%91evinarstvo/rabljene-droblilice/jost-gipo/cwjxepis.html>
- [8] <http://www.ritchiespecs.com/specification?type=con&category=Motor+Grader&make=Caterpillar&model=140H&modelid=91709>
- [9] <https://www.w-equipment.com/machinery-specifications/models/52786/caterpillar-cs-563c.html>
- [10] <http://www.bomag.com/world/en/products/asphalt/Paver/BF+700+C-2.html>